

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi vaikeavammaisille
yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annetun lain 3 §:n
muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annettua lakia siten, että lain voimassaoloaika jatkettaisiin uudella. Sellaiset vaikeavammaiset yrittäjät, joiden toiminta olisi ollut vuoden 1994 kesä-

kuussa voimaan tulleen arvonlisäverolain mukaan verotonta, vapautettaisiin siten arvonlisäverovelvollisuudesta siirtymäkauden järjestelyinä myös vuonna 1999.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1999 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Vuoden 1994 kesäkuussa voimaan tulleen arvonlisäverolain (1501/1993) mukaan vaikeavammaisten yrittäjien toiminta oli tietyin edellytyksin vapautettu verosta. Verovapaus koski sellaisia vaikeavammaisia yrittäjiä, joiden työ- ja toimintakyky on alentunut vähintään 70 prosenttia.

Suomen liittyminen Euroopan unionin jäseneksi vuoden 1995 alussa edellytti arvonlisäverolain muuttamista vastaamaan Euroopan yhteisön arvonlisäverolainsäädäntöä. Yhteisön arvonlisäverotusta koskevat säännökset sisältyvät jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste annettuun neuvoston kuudenteen direktiiviin 77/388/ETY, jäljempänä *kuudes arvonlisäverodirektiivi*.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan vaikeavammaisten yrittäjien toiminta on yleisten säännösten mukaisesti verollista. Direktiivin 28 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja F liitteen 7 kohdan perusteella jäsenvaltioilla on kuitenkin oikeus siirtymäkauteen jatkaa sokeiden harjoittaman toiminnan verovapautta, jollei vapautus johda olennaiseen kilpailun vääristymiseen. Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehdyssä sopimuksessa, jäljempänä *liittymissopimus*, Suomelle on myönnetty vastaava sokeiden har-

joittamaa toimintaa koskeva oikeus. Yhteisön oikeuden mukaan Suomella ei siten ole oikeutta vapauttaa verosta muiden vammaisten yrittäjien harjoittamaa toimintaa.

Arvonlisäverolakia muutettiin arvonlisäverodirektiivin ja liittymissopimuksen määräyksiä vastaavaksi vuoden 1995 alusta säätämällä tietyin edellytyksin verottomaksi vain sokeiden henkilöiden harjoittama liike-toiminta (1486/1994). Muiden vaikeavammaisten yrittäjien harjoittama toiminta muuttui yleisten sääntöjen mukaan verolliseksi.

Vaikeavammaisten henkilöiden yritystoiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi säädettiin vuonna 1995 laki vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista (1393/1995). Lain nojalla vapautettiin verosta kaikki sellaiset vaikeavammaiset yrittäjät, joiden toiminta olisi ollut vuoden 1994 kesäkuussa voimaan tulleen arvonlisäverolain mukaan verotonta. Lakia sovellettiin aluksi vuosina 1995 ja 1996. Lain voimassaolo on tämän jälkeen jatkettu kaksi kertaa vuosiksi 1997 ja 1998.

Lain tarkoituksena oli paitsi mahdollistaa vaikeavammaisten yrittäjien sopeutuminen verovelvollisuuteen myös antaa viranomaisille aikaa selvittää, miltä osin arvonlisäverovelvollisuudesta aiheutuva kustannuslisä edellyttää vaikeavammaisten yrittäjyyttä tukevia toimenpiteitä.

2. Ehdotettu muutos

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti maaliskuussa 1996 työryhmän, jonka tehtävänä oli muun muassa selvittää vaihtoehtoisia tapoja turvata vaikeavammaisten henkilöiden yritysten toimintaedellytykset tukijärjestelmien kautta. Työryhmän laatima selvitys valmistui helmikuussa 1997. Työryhmä ehdotti, että vaikeavammaisten yrittäjien arvonlisäveronhuojennuksesta luovutaan vuoden 1998 alusta edellyttäen, että valtiovarainministeriössä selvitettävänä ollut vähäisen toiminnan verollisuuden alarajaan liitettävä asteittainen veronhuojennus pienyrityksille toteutuu. Jos tämä uudistus jää toteuttamatta, työryhmä ehdotti vammaisten yrittäjyyden edistämishankkeen käynnistämistä. Hanke tulisi saattaa päätökseen vuoden 1997 loppuun mennessä kauppa- ja teollisuusministeriön johtamassa työryhmässä. Selvityksen tarkoituksena olisi yhteistyössä kauppa- ja teollisuus-, työ-, sosiaali- ja terveys- ja valtiovarainministeriön, kansaneläkelaitoksen ja järjestöjen kanssa selvittää, miten vammaiset henkilöt otetaan huomioon kauppa- ja teollisuusministeriön ja työvoimahallinnon eri yritystukimuodoissa sekä kansaneläkelaitoksen eri tukimuodoissa ja miten vammaisten henkilöiden yrittäjyyttä voitaisiin parhaiten tukea. Lisäksi työryhmä ehdotti tiedotuskampanjan suunnittelua ja toteuttamista vammaisten tukimahdollisuuksista yrittäjinä.

Talouspoliittinen ministerivaliokunta päätti kesällä 1997, että verovelvollisuuden alarajaan liittyvää asteittaista veronhuojennusta ei toteuteta. Vammaisten yrittäjyyden edistämishankkeeseen liittyvien mahdollisten tukijärjestelyjen selvitystyö on vielä kesken,

eivätkä tukia koskevat uudistukset ole toteutettavissa vuoden 1999 alusta.

Koska vaikeavammaisten henkilöiden harjoittaman yritystoiminnan edellytysten turvaamisesta ei ole vielä tehty pysyviä ratkaisuja, ehdotetaan, että vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annettua lakia sovellettaisiin siirtymäkauden järjestelyinä myös vuonna 1999. Lain 3 §:n 2 momenttia muutettaisiin vastaavasti.

3. Esityksen vaikutukset

Suomessa on noin 1 000 vaikeavammaista yrittäjää, joiden toiminta olisi ilman määräaikaista veronhuojennusta muuttunut vuoden 1995 alusta arvonlisäverolliseksi. Näiden yrittäjien liiketoiminnan vapauttaminen verosta myös vuonna 1999 pienentää arvonlisäveron tuottoa vähäisessä määrin.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Esitys liittyy sosiaali- ja terveysministeriössä toteutettuun vammaisiin henkilöihin kohdistuvien vero-, tulonsiirto- ja maksupoliittisten toimenpiteiden kokonaisuutta koskevaan selvitykseen (Vammaistyöryhmä '96:n muistio 1997:6).

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista 8 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1393/1995) 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1029/1997, seuraavasti:

3 §

Tätä lakia sovelletaan, kun tavara on toimitettu tai palvelu on suoritettu taikka tavara tai palvelu on otettu omaan käyttöön vuosina 1995—1999.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Helsingissä 11 päivänä syyskuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Jouko Skinnari*

Laki

vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista 8 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1393/1995) 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1029/1997, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Tätä lakia sovelletaan, kun tavara on toimitettu tai palvelu on suoritettu, taikka tavara tai palvelu on otettu omaan käyttöön vuosina 1995—1998.

Tätä lakia sovelletaan, kun tavara on toimitettu tai palvelu on suoritettu taikka tavara tai palvelu on otettu omaan käyttöön vuosina 1995—1999.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .